

Силабус курсу Політологія

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 29 Міжнародні відносини

Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітньо-професійна програма - «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Рік навчання: I, Семестр: 2

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПШ

канд. політ. наук, доцент **Томахів Володимир Ярославович**

Контактна інформація

v.tomakhiv@ wunu.edu.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Політологія» спрямована на вивчення сутності, історії та теоретичних засад політичної сфери суспільного життя, методології діяльності і поведінки основних суб'єктів політики: від громадянина і місцевої громади – до держави і нації загалом. Ця дисципліна передбачає формування вмінь давати принципову характеристику політичним вченням та політико-ідеологічним доктринам, а також уявлень про сутність політичного життя, політичних відносин і процесів.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів знань про суб'єктів і об'єкти політики, права людини і громадянина, суть і значення політичних систем і режимів, процеси міжнародного політичного життя, геополітичну обстановку, статус і роль України в сучасному політичному світі, а також умінь застосовувати політичні знання у своїй професійній і громадській діяльності.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1 / 2	Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності.	Розуміти сутність політики, її соціальні функції, аналізувати причини й умови формування політичної сфери суспільного буття. Охарактеризувати особливості предметно-категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Розуміти фундаментальні принципи та різновиди політичної діяльності як невід'ємного елемента буття суспільства.	Тести, питання, реферати.
1/ 2	Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної думки.	Проаналізувати витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки, зокрема, політичні погляди Стародавнього Сходу, Стародавньої Греції та Стародавнього Риму; ознайомитися із політико-релігійними поглядами Середньовіччя, політичними вченнями епохи Відродження та Реформації та політичною думкою Нового часу. Охарактеризувати процес формування політичної думки в Княжу добу історії України, політичні ідеї періоду Козаччини та гетьманської держави, національне відродження і розвиток української політичної думки в ХІХ - початку ХХ ст., а також українську політичну думку після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.	Проблемні завдання, реферати.

2/2	Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.	Розкрити сутність політичної влади; проаналізувати поняття, структуру та функції суспільства, теоретичні засади взаємодії політичної системи із середовищем. Показати роль держави як політичного інституту політичної системи.	Питання, реферати.
2/2	Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.	Розглянути поняття, генезу, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Охарактеризувати політичні партії та інші добровільні об'єднання громадян, їх роль в системі громадянського суспільства. З'ясувати особливості взаємодії громадянського суспільства і держави в умовах різних політичних режимів, в т.ч. в умовах сучасного українсько суспільства.	Проблемні завдання, реферати.
2/2	Тема 5. Політичні еліти і лідерство.	Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції. Розглянути місце і роль політичної еліти в системі національної еліти. Розкрити зміст поняття "політичне лідерство" та з'ясувати засади його типології. Охарактеризувати стан політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.	Тести, реферати.
2/1	Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	Розкрити поняття політичного режиму, його роль в забезпеченні керованості суспільством та досягненні суспільної мети. Виявити та проаналізувати критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди: демократичний режим, авторитаризм, тоталітаризм. З'ясувати причини прояву авторитаризму в політичному житті сучасної України. Проаналізувати принципи та моделі демократії, її роль у функціонуванні виборчих систем та парламентів.	Проблемні завдання, реферати.
2/1	Тема 7. Основи етнонаціональної та міжнародної політики.	З'ясувати зміст понять «нація», «національні меншини» та «етнополітика». Охарактеризувати конституційні засади та реалії етнонаціональної політики сучасної української держави. Дослідити феномен націоналізму етнічних меншин та прояви сепаратизму. Розкрити зміст понять зовнішня політика держав, міжнародні відносини, міжнародна політика та геополітика. Проаналізувати основні міжнародні урядові організації: ООН, Рада Європи, Європейський Союз, ОБСЄ та статус України як асоційованого члена ЄС.	Реферати, есе.
2/1	Тема 8. Політико-ідеологічні системи та політична культура.	З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політична психологія. Розглянути ідеологічний плюралізм як важливий принцип функціонування сучасної демократії та охарактеризувати основні політико-ідеологічні системи сучасності: лібералізм, консерватизм, соціал-реформізм та комунізм. Охарактеризувати сутнісні риси, структуру, функції та типологію політичної культури, її особливості в Україні.	Проблемні завдання.
2/1	Тема 9. Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.	Розкрити зміст політичного менеджменту як науки та різновиду політичної діяльності. Охарактеризувати такі його різновиди, як менеджмент виборчої кампанії, партійний менеджмент та менеджмент в органах влади й управління. З'ясувати особливості політичного маркетингу, його роль у дослідженні політичного ринку, його формування і трансформації. Дати оцінку нормативним та девіантним політичним технологіям, їх використанню в політичному процесі в Україні.	Питання.

Рекомендовані джерела інформації

1. Висоцький О.Ю. Теорія прийняття політичних рішень: конспект лекцій, Дніпро: ДНУ, 2020.
2. Використання інтерактивних форм навчального процесу на заняттях з навчальної дисципліни «Політологія: методичні рекомендації для студентів ЗВО України / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур; за ред. професора О. М. Рудакевича. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 32 с.
3. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. 8-ме вид. К.: Центр навчальної літератури, 2019, 348 с.

4. Дробот Г. А. Світова політика. URL: http://stud.com.ua/29607/politologiya/svitova_politika
5. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. / Т. В. Гончарук-Чолач, В. Я. Томахів. Київ: Видавництво Ліра. К. 2020. 228 с.
6. Кириченко В.М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс. ЦУЛ, 2020. 218 С.
7. Лазарович М. В. Політичний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 88 с.
8. Міщенко А.Б. М Політологія: Навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021, 102 с.
9. Політологія : навч. посібн. / Т. В. Гончарук-Чолач, О.М.Рудакевич, В. Я. Томахів, М. І. Гурик, Р. Ю. Чигур / За ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Астон, 2019. 219 с.
10. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
11. Політологія: підручник / [М. П. Требін та ін.]; за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.
12. Рудакевич О.М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота. Вид. п'яте. Тернопіль: Астон, 2018. 304 с.
13. Семінарські заняття та самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Політологія»: методичні рекомендації. / Автор-укладач, професор О. М. Рудакевич. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 20 с.
14. Тетарчук І. Дяків Т. Політологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: Центр учбової літератури. 2021. 160 с.
15. Токовенко О. С., Третяк О. А. Історія зарубіжних політичних вчень. Дніпро: Вид-во Дніпропетровського національного у-ту імені Олеся Гончара, 2018. 204 с.
16. Томахів В.Я. Політологія. Навчальний посібник. Вид. друге. Тернопіль: ТНЕУ. 2020. 228 с.
17. Шляхтун П. Політологія (теорія та історія політичної науки). К.: Центр учбової літератури. 2021. 472 с.
18. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин : Навч. посіб. К.; ЦУЛ, 2019, 256 с.
19. Шульга М. А. , Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навч. посібн. К.: Академія, 2018. 160 с.
20. Шубін, Сергій Петрович. Політичний маркетинг. Миколаїв: Іліон, 2018. 156 с.
21. Бадью А. Похвала політиці./пер. з фр. А.Рєпи. Київ: Ніка-Центр, 2021. 224с.
22. Батлер- Боудон Т. 50 видатних творів. Політика. Пер. з англ. К.: КМ-Букс, 2022. 544с.
23. Бачевський Д. Чому виграють вибори, або агресивні тексти як найбільш ефективні комунікаційні технології. // Українська правда URL: <http://www.pravda.com.ua/news/2006/4/11/40838.htm>
24. Гантінгтон Семюель. Політичний порядок у мінливих суспільствах./ пер. з англ. Тарас Цимбал. Київ: Наш формат, 2020, 448
25. Дністрянський С. Загальна наука права і політики. Том 1. Львів: УКУ, 2019. 428с.
26. Злам: кризи політичних режимів / Олексій Мустафін. Х. : Віват, 2021. 256 с. : іл. (Серія 27. «Історія та політика»).
28. Зовнішня політика та політика безпеки після оновлення влади: послідовність, зміни, перспективи. Київ : Центр Разумкова; Заповіт, 2019. 46 с.
29. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк, 2018. 514 с.
30. Колодій А. Предметне поле політичної науки в сучасний період. URL: <https://political-studies.com/?p=1823>
31. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. К.; Vivat, 2020. 256 с
32. Леонтьєв І. Змістовні межі категорії «політичне життя». Наукові записки ІПЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України. 2019. Вип. 3-4. 164–180 с.
33. Мойсес Наїм. Занепад влади: Від владних кабінетів до полів битви й церков, а потім і до держави, або чому сьогодні бути при владі означає зовсім інше, ніж колись. К. : BookChef, 2017. 512 с.
34. Настільна книга громадянина/ К. Б. Левченко., С.С. Чернявський, А.В. Дунебабін А. та ін; Харків: Фоліо, 1921. 736 с.
35. Підлуцький О. Лідери, що змінили світ. Харків: Фоліо, 2022. 314 с.
36. Політика vs право в Україні: на чиему боці верховенство? URL: khp.org/index.php?id=1424415694.
37. Право і політика як регулятори суспільних відносин. URL : kul.kiev.ua/imeges/chasop_159.pdf.
38. Фергюсон Ніл. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку / пер. з англ. К.: Наш формат, 2018. 376 с.
39. Фукуяма. Френсіс Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. К: Наш формат, 2018. 576с.
40. Фукуяма. Френсіс Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. «Наш Формат», 2019. 608с.

41. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу / Пер. з англ. М. Климчука. Київ, Основи, 2019. 376 с.

42. Bernstein J.G., Ophir A., Stoler A.L. (eds.) Political Concepts: A Critical Lexicon. New York: Fordham University Press, 2018. 269 p.

43. Dryzek John S., Honig B., Phillips A. The Oxford Handbook of Political Theory. Oxford University Press, 2019. 1678 p.

44. Lancaster Carol, Walle van de Nicolas. The Oxford Handbook Of The Politics Of Development. Oxford University Press. 2018. 753 p.

45. Mycoff Jason D. Working with Political Science Research Methods SAGE Publications. 2019. 160 p.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції інституту за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим, бали нараховуються за відповіді на практичних заняттях. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування, тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 Усне опитування під час заняття (5 тем по 10 балів = 50 балів) Письмова робота - 50 балів	30
Заліковий модуль 2 Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів). Письмова робота – 60 балів.	40
Заліковий модуль 3 Написання та захист КПЗ на основі сформованих індивідуальних завдань - 60 балів. Виконання завдань під час тренінгів - 20 балів. Виконання самостійної роботи - 20 балів.	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом